

Visitagudstjeneste Lurøy kirke 12.05.2019

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Johannes i det 14.kap v 1-11

Som overskrift på preika her i dag har jeg satt ordet «Innenforskap». Jeg kunne også brukt ordet tilhørighet. På reisen mellom øyene i Lurøy og Træna kommuner har vi opplevd mye tilhørighet. Folk er stolte av stedet de bor på. Kommunene prioriterer å ha gode tilbud rundt om på småstedene. Skolene jobber med inkluderende fellesskap der barna lærer gode sosiale ferdigheter. Kirkens trosopplæring har livsmestring og fellesskap som en av sine målsettinger.

Det er godt å oppleve folk som har sterk tilhørighet til sitt lokalmiljø, som kjenner at det er bruk for dem, og som stiller opp når det trengs.

Dessverre er det ikke alle mennesker i vårt samfunn som opplever livet slik. Det motsatte av innenforskap og tilhørighet, utenforskap, er blitt et av de store samfunnsproblemene. Utenforskap oppleves i alle aldersgrupper og i alle lag av samfunnet. Forrige uke ble det lagt frem en regnemodell for hvor mye utenforskap koster samfunnet. Det kan jo høres lite humant ut å skulle sette en pengepris på dette. Den som opplever utenforskap har det så vondt og vanskelig at det kan øke problemene ved å fokusere på at du også koster samfunnet noe. Men hensikten med å regne på dette var ikke å legge tyngre byrder på folk som allerede har mye å bære, men fokusere på at dette er et samfunnsproblem. Å oppleve utenforskap er ikke noe den enkelte skal ta skylden for, det er samfunnsstrukturer som er med på å skape dette.

Undersøkelsen viser også hvem som er spesielt utsatt for å oppleve utenforskap. Det er barn i lavinntektsfamilier. Det er barn med innvandrerforeldre, det er barn med foreldre som er rusmisbrukere, barn som har angst og depresjoner og ungdom som faller ut av videregående skole.

Utenforskap forteller deg at du ikke er verdt noe, du må ikke ta plass, ingen lytter til deg.

Alle har vi nok opplevd snev av dette gjennom livet, men for den som er virkelig rammet blir livet tungt og vanskelig og ensomt.

Også i små og gode samfunn som her på Lurøy er utenforskap en realitet.

Kirken står for det motsatte av utenforskap. Jeg har kalt det innenforskap eller tilhørighet. Vi hørte det tydelig i dagens tekst. Der sier Jesus: «La ikke hjertet bli grepet av angst, tro på Gud og tro på meg..... i min fars hus er det mange rom». Hele Jesu forkynnelse og liv handler om tilhørighet, handler om at det ikke er noen rangordninger mellom mennesker. Når vi feirer dåp i kirken blir dette veldig tydelig. Selv om foreldrene til de barna som døpes har ulike etnisitet eller økonomi eller utdanning, eller andre ting vi måler hverandre med; barna blir døpt med den samme dåp. Dåpen er på en måte en stor manifestasjon av at for Gud er vi mennesker like mye verdt, uansett og alltid. Dette perspektivet ved dåpen tror jeg er meget viktig i vår tid. Vi forvalter et sakrament som er en protest mot all rangering av mennesker og som setter all makt og myndighet til skamme. I en av dåpstekstene leser vi Jesu sterke ord om dette: «Uten at dere blir som barn igjen kan dere ikke se Guds rike» I kirken er ingen av oss mer betydningsfull enn vi var da vi ble døpt. Vår tilhørighet til kirken, vårt innenforskap er ikke begrunnet i hvem vi er eller hvem våre foreldre er, om vi er i samfunnets såkalte risikogruppe eller om vi starter livet med alle menneskelige goder. Her i kirken er vi innenfor fordi Gud elsket oss først.

Når Jesus i dagens tekst forteller om Fars hus med de mange rom, forteller han om en tilhørighet som er begrunnet i Gud. Jeg synes dette ble aktualisert i et spørsmål jeg fikk av en skoleelev under denne visitasen. Gutten spurte om det var mulig å tro på evolusjonslæren og samtidig på Bibelen. Jeg svarte ja på det, men ikke på en evolusjonslære som ikke har noe guddommelig ved seg. Den klassiske evolusjonslæren eller utviklingslæren til Charles Darwin handler om at mennesket har utviklet seg fra en tilfeldig eksplosjon i himmelrommet engang i tidenes morgen, ingen vet sikkert. Et viktig anliggende i et slikt syn på livet er at utviklingen skjer ved at den sterkeste overlever, the survival of the fittest. Det er virkelig et menneskesyn som i sin ytterste konsekvens er som skapt for utenforskap.

Når vi i kirken tror på at det skapte er villet av Gud, kanskje utviklet gjennom millioner av år fra den første celle, men alltid villet og elsket av Gud, er det et viktig supplement til læren om at den sterkeste overlever. Ved siden av evolusjonslæren løper en annen linje, det finnes en Gud, det finnes en Gud som i Det gamle testamente gir seg selv navnet JEG ER. Det betyr en levende virkelighet som er gjennom alle tider, en sannhet om livet som er større enn det vi kan se og fatte. Så kommer Jesus, han går inn i vår egen tid og viser oss hvem denne Gud er. Jesus bruker den samme selvpresentasjonen som Gud selv når han sier Jeg er.... Veien, sannheten og livet. Men nå er ikke Gud bare langt

borte og en som er større enn oss. I Jesus og i fortellingene om Jesus får vi se Gud som Gud er: En som skaper tilhørighet, en som gir likeverd, en som er der med trygghet og trøst.

Trodde jeg bare på evolusjonslæren, på tilfeldigheten som opphav til at vi er her, ville jeg synes livet var litt meningsløst og veldig tungt. Men når vi i kirken tror på en levende Gud som gjennom Jesu kommer oss i møte da har vi en helt annen ramme for livet: En Gud som elsker og som vil oss. En Gud som har en plass for oss både i dette livet og den neste.

Dette er sterke ord både til det enkelte menneske og til samfunnet. Kirken skal alltid snakke om den store tryggheten hver enkelt kan få oppleve i troen på Gud. Og kanskje skal vi være mer frimodig på nettopp det. Ikke som lettvinde løsninger når folk har det vanskelig, men som en ramme om livet som ikke er bygd på å være stek, men å være elsket.

Så skal kirken også være en profetisk røst inn i samfunnet når det gjelder menneskeverd og forskjellsbehandling. Være en klar stemme mot utenforskap på alle områder. Det betyr at vi noen ganger også må være politisk, snakke om retten til liv for det fosteret som har en sykdom og kanskje vil bli en økonomisk belastning for samfunnet, snakke om likeverd når jenter og kvinner blir utsatt for seksualisert vold og voldtekt, når gutter blir tvunget til å være barnesoldater, når den homofile ungdommen opplever at han ikke tør å være seg selv, --- som kirke skal vi alltid tale saken til de som er rammet av utenforskap. For Gud vil tilhørighet, det er den veien og den sannheten Jesus kom med.

Lurøy kirke er mer enn 200 år. Den ligger her som et historisk og kulturelt identitetsmerke. Noen vil si at i 2019 har både Lurøy kirke og alle andre kirker utspilt sin rolle. Og noen ganger kan kirkens ledelse også tenke det, fordi det er få som synes å ha bruk for kirken.

Jeg tror kirken absolutt ikke har utspilt sin rolle. Det er budskapet vi er satt til å forvalte som gjør kirken viktig. Ikke aktivitetene vi gjør eller fremmøte på gudstjenester.

Budskapet om det evige innenforskap hos Gud både i denne tiden og i evigheten, budskapet til den enkelte om tilhørighet og trygghet og budskapet til verden om aldri å akseptere utenforskap.

Fortell meg. skrevet av Ragnhild Bakke Waale.

Fortell meg....

Fortell meg
at jeg er noe,
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg det.

Ikke fortell meg
det jeg gjorde,
eller det jeg kunne gjort,
eller det jeg burde eller skulle gjort.
Nei, ikke fortell meg det.

Fortell meg heller
at jeg er noe,
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg heller det.

Jeg trenger det, skjønner du.
Jeg trenger det så sårt.
Jeg trenger en søyle av trygghet
å lene meg mot gjennom livet.
Jeg trenger det, skjønner du,
for det er så værhardt å leve.